

ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

МИХАЙЛЮК МИХАЙЛО МИХАЙЛОВИЧ

к.б.н., доцент

кафедри фундаментальних та медико-профілактичних дисциплін

ННІ «Європейська медична школа»

Міжнародний Європейський Університет

ВЕРБИЦЬКИЙ ЄВГЕНІЙ ЕДУАРДОВИЧ

Здобувач вищої освіти, студент 6 курсу Національний університет «Києво-

Могилянська академія»

Анотація: У статті проаналізовано недоліки, переваги та перспективи дистанційного навчання, яке орієнтоване на впровадження в навчальний процес принципово нових моделей інтерактивної взаємодії в новій освітній реальності.

Ключові слова: дистанційне навчання, інформатизація освіти, комп'ютеризація, інтерактивність, інформаційні технології, освітні технології, мотивація, комунікація, соціалізація, гаджетизація.

Розповсюдження в Україні та світі гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 стало підставою введення суворих карантинних обмежень та зміною надання освітніх послуг.

Сфера освіти досить помітно відчула на собі вплив карантинних обмежень, оскільки весь навчальний процес цілком перейшов на дистанційну форму. З цим зустрілися як здобувачі вищої освіти, так і викладачі. У зв'язку з цим виникла необхідність адаптувати навчальний процес під нову освітню реальність. Досить поширеними стали практики введення як синхронного (в реальному часі або в чітко визначений час), так і асинхронного (не в реальному часі) різновидів навчання.

Сьогодні розвиток інформаційних технологій дає змогу студенту послуговуватися найсучаснішими науковими досягненнями в будь-який зручний для нього час і навіть давати можливість отримувати знання в будь-якому місці, де знаходиться інтернет-мережа. [3]

До введення карантинних обмежень відсоток дистанційного навчання був украй низьким. Більшість освітніх закладів, навіть із урахуванням розвитку освітніх технологій, надавали перевагу традиційному (аудиторному, очному) навчанню. На період карантину цей відсоток був практично стовідсотковий. На сьогодні ж, у зв'язку зі зменшенням поширення хвороби та зняттям карантину, цей відсоток зменшився, оскільки популярною стала змішана форма навчання. Але сьогоднішня Україна за умов військового стану не дозволяє повністю реалізувати очну форму навчання. Нині більшість ЗВО продовжують послуговуватись інтернет-мережею для навчання та комунікації зі студентами. Актуальними залишаються питання переваг та недоліків дистанційного навчання та їх нівелювання.

Однією з переваг є можливість навчатись із будь-якої точки світу, змінювати країну та місце перебування;

Також суттєвою перевагою можна назвати зручний зв'язок з викладачами. Проконсультуватися з викладачем за допомогою електронної пошти іноді ефективніше та швидше, ніж призначити особисту зустріч при очному або заочному навчанні [2];

Віддалене навчання дозволяє не припиняти основну діяльність. Також дистанційно можна навчатися на декількох курсах чи у декількох навчальних закладах одночасно [2];

Дистанційне навчання дає можливість доступу до матеріалів в режимі «24/7». Головним в навчанні онлайн є асинхронне спілкування, коли в будь-який момент студент та викладач може звернутися до навчальних матеріалів, розміщених на онлайн платформі. І викладачу набагато простіше – достатньо зайти на ресурс і обмінятися зі студентами коментарями [4];

Важливою перевагою також є економія часу. Мало хто із здобувачів живе в пішій доступності до свого освітнього закладу. Час і кошти, що витрачаються на дорогу, можуть бути зекономлені завдяки дистанційному навчанню;

Доступність навчальних матеріалів, що розміщені на відповідних Інтернет-платформах, дозволяє відмовитися від друкованих видань, необхідності купувати підручники, навчальні посібники [5].

Розглянемо й недоліки дистанційного навчання:

Одним із найбільших недоліків дистанційного навчання є відсутність «живої» комунікації. Найчастіше навчальний процес зводиться до сухої «вчитки» матеріалу без подальшого зворотнього зв'язку зі сторони студента. Можливість комунікації дозволяє проводити дискурс на певні теми. Проте й такий тип комунікації не є довершеним, оскільки відсутня емоційна складова. До того ж аудиторне спілкування є більш продуктивним та спонукає залучити більше студентів до обговорення;

Також до недоліків можна зарахувати відсутність робочої атмосфери. Викладачу дуже важко контролювати, чи присутні студенти на парі, чи чують вони його в даний момент. І студенту нічого не заважає займатися своїми справами при темному екрані та вимкненому звуку. Проте увімкнені камери можуть загальмувати роботу навчальних онлайн платформ, а постійний звук створить зайві шуми [4];

Неможливість якісно оцінити рівень засвоєння знань теж є суттєвим мінусом дистанційного навчання. Перевірка знань часто базується на тестових завданнях, відповіді на які можна знайти у всевітній павутині. Усне опитування переважно відсутнє;

Відсутність соціалізації та приналежності до «ком'юніті» також є важливою проблемою, адже в онлайні студенти не ідентифікують себе з якоюсь соціальною групою чи спільнотою. У звичайних умовах студенти вчать командній роботі, долати конфлікти, міжособистісні виклики та ефективно взаємодіяти один із одним [3];

Ще один недолік, який виникає у процесі віддаленого навчання – проблема для здоров'я. Обов'язковим є використання персонального комп'ютера, ноутбуку або іншого гаджета. Але надмірне та тривале використання може спричинити порушення зору, сколіоз та гіподинамію при частому сидінні на одному місці. В аудиторному просторі здобувачі вищої освіти мають певну динаміку, коли кожен предмет проводиться в різних приміщеннях.

Одним із структурних елементів дистанційної освіти є кваліфікований викладацький склад. Критерії підбору викладачів для програм дистанційної освіти мають бути, перш за все, академічними. Такі викладачі повинні вміти користуватися комп'ютерами для групових занять онлайн і асинхронних групових обговорень, а також перевіряти і коментувати роботи студентів та повертати їх за допомогою електронної пошти. В інтенсивних або прискорених програмах навчання дуже важливо достатньо швидко перевірити і повернути роботу студенту до надходження наступної роботи [6].

Технології навчання мають бути адекватні моделям дистанційного навчання, так зокрема у традиційних дисциплінарних моделях навчання як організаційні форми (види занять) використовуються лекції, семінарські та практичні заняття, імітаційні або ділові ігри, лабораторні заняття, самостійна робота, виробнича практика, курсові та дипломні роботи, контроль засвоєння знань. У процесі становлення системи дистанційного навчання можуть з'являтися нові моделі, що в разі потреби мають бути включені до неї. Прикладом таких нових моделей можуть слугувати об'єктно-орієнтовані або проектно-інформаційні моделі. Серед організаційних форм навчання в цих моделях будуть використовуватися комп'ютерні конференції, телеконференції, інформаційні сеанси, телеконсультації, проектні роботи та ін.

Педагогічна доцільність застосування нових інформаційних технологій потребує оцінки ефективності кожного кроку проектування та створення системи дистанційного навчання. Тому на перший план необхідно ставити не

впровадження техніки, а відповідне змістове наповнення навчальних курсів та освітніх послуг [6].

Отже, дистанційне навчання має як позитивні так і негативні наслідки. Розвиток освітніх технологій – це беззаперечний плюс. Проте варто зважати й на мінуси й намагатись робити віддалене навчання якіснішим. А саме, підвищувати комунікацію між здобувачами та викладачами, проводити розминку та зарядку для тіла та очей для уникнення перенапруження після тривалої роботи з комп'ютером і тд. Але на сьогодні дистанційне навчання – це не забаганка а вимога часу.

Список використаних джерел

- 1) Зайцева І.В, Заслужена А.А. Позитивні наслідки дистанційної освіти: соціально-психологічний контекст. Київський національний торговельно-економічний університет. Електронне джерело: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1376858.pdf>
- 2) Миронов Ю.Б., Миронова М.І. Переваги та недоліки дистанційного навчання. Львівський торговельно-економічний університет. Електронний ресурс: <https://kerivnyk.info/perevahy-ta-nedoliky-dystantsijnoho-navchannya>
- 3) Михайлюк М. М., Височанська Т. М., Бондаренко Ю. С. Переваги, недоліки та перспективи дистанційного навчання студентів медико-біологічного напрямку// Innovations and prospects of world science. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2021. Pp. 449-459.
- 4) Плюси й мінуси дистанційного навчання. Київський інститут телекомунікацій. Електронний ресурс: <https://kibit.edu.ua/pljusi-i-minusi-distancijnogo-navchannja/>
- 5) Гуменна І. Комунікативна компетентність як одна із складових професійної культури майбутніх лікарів / І. Гуменна // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2013. – Вип. 29. – С. 42–45.

- б) Прибилова В.М. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. Проблеми сучасної освіти. 2013. № 4. URL: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/8791>